

Zsidai József
(1934–2012)

A Miskolci Egyetem Könyvtára búcsúzik egykori főigazgatójától, az intézmény és a magyar könyvtárügy meghatározó egyéniségétől, Zsidai Józseftől. Munkássága igen szerteágazó volt, gazdag életutat járt be. 78 évesen távozott körünkől. Mély főhajtás illeti meg: elismert szakember volt, oldalakat venne igénybe írásainak felsorolása, tevékenységének méltatása.

1934. január 23-án született Felpécen (Győr megyében). Szülei uradalmi cselédek, 1945 után egyéni gazdálkodók, majd állami gazdasági alkalmazottak voltak.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán végzett magyar nyelv és irodalom–könyvtáros szakon 1958-ban, okleveles könyvtáros és középiskolai tanári diplomát kapott. Bölcsészettudományi doktorátusát 1960-ban szerezte az ELTE-n, 1988-ban irodalomtudományból védte meg kandidátusi disszertációját *A könyvtárközi együttműködés elvi alapjai és meghatározó tényezői* címmel.

Első munkahelye 1958–59-ben az Országos Széchényi Könyvtár zirci Reguly Antal Tudományos Könyvtára volt, azután 1959–1961 között az ELTE Rektori Hivatal tudományos munkatársaként kulturális és tudományos ügyeket intézett. 1961-ben került Miskolcra, a Nehézipari Műszaki Egyetem könyvtárának élére, ahol első feladatául azt kapta, hogy hozzon létre az egyetem rangjához méltóan működő egyetemi könyvtárat. Az ő nevéhez fűződik az 1969-ben átadott, nemzetközi színvonalú magyar egyetemi könyvtárépület megterveztetése és megépíttetése. 35 évig vezette a könyvtárat, 1996-ban vonult nyugdíjba, de 2003-ig még aktív kutatómunkát végzett.

1965-től az IATUL (Műszaki Egyetemi Könyvtárak Nemzetközi Szövetsége) elnökségi tagja, majd 1967-től 1969-ig elnökhelyettese volt. 1978–1982 között a Magyar Könyvtárosok Egyesületének elnöki posztját töltötte be. Az Egyetemi Könyvtárigazgatók Kollégiumának is alapító tagja lett 1992-ben. Ugyanezen évben az Állami UNESCO Bizottság Információs albizottságba választották be.

Szakmai eredményei közül leginkább a Borsodi Vegyipari Szakirodalmi Együttműködés létrehozására volt a legbüszkébb, amelynek keretében 1971-től az egyetemi könyvtár és négy nagy vegyipari vállalat (Borsodi Vegyipari Kombinát, Tiszai Vegyipari Kombinát, Észak-magyarországi Vegyiművek, Tiszai Kőolajipari Vállalat) működött közre a legmodernebb szakirodalom beszerzésében. Az együttműködés a cégek külföldi tulajdonba kerüléséig állt fenn.

Intézményes együttműködést alakított ki a Freiburger Bergakademie (NDK), a Nagybányai Bányászati Egyetem, a Szlovák Központi Bányászati Levéltár és Múzeum (Selmechánya) és a könyvtára között. Közös rendezvények, kiállítások, ki-

adványok jelezték az elért eredményeket. A könyvtár bekapcsolódott a nemzetközi szakmai életbe, számos látogató érkezett mind keletről, mind pedig nyugatról.

Zsidai József igazgatása alatt, 1982–1986 között került sor az egyetemi levéltár és múzeum jogi kereteinek kialakítására, a Levéltár megalapítása 1982-re, a múzeumé 1985-re esik.

Egyre ismertebb és látogatottabb lett a Selmeci Műemlékkönyvtár, amelyet magas szinten rendeztek és reprezentatív körülmények között mutattak be az 1970-es évektől. Évente három-négyezer külföldi látogató tekintette meg, illetve végzett benne kutatásokat.

1970-ben és 1982-ben az egyetemen fogadták az MKE Országos Vándorgyűlését. 1972-ben a könyvtárban tartották az IFLA kongresszusát. Az Egyetemi és Főiskolai Könyvtárak II. Országos Konferenciája 1975-ben volt, 1991-ben az egyetemen rendezték a magyar egyetemi könyvtárak I. Országos Számítástechnikai Konferenciáját. 1994-ben a könyvtár nemzetközi konferenciát rendezett Georgius Agricola (1494–1555) születésének ötszázadik évfordulóján a korszakalkotó *De re metallica* című (1556) összes eddigi kiadásának (86 kiadás) kiállításával. 1995-ben Péch Antal (1822–1895) centenáriumi konferenciára került sor Kosáry Domokos MTA elnök plenáris előadásával.

Szakmai kutatási területe széles körű volt, legjobban – mint annak idején diszsertációjának témája is jelezte – a könyvtárak együttműködése, bekapcsolódásuk a szakmai ipari életbe és a felsőoktatásba témakörök foglalkoztatták, e téren fejtett ki itthon és külföldön egyaránt ismert és elismert publikációs tevékenységet. Külföldön megtartott és megjelentetett előadásainak száma 26 volt. Két önálló kiadványban adták közre téziseit, mintegy száz tanulmánya és szakmai írása jelent meg nyomtatásban.

Szeretett oktatni, több évtizeden át tartott élvezetes előadásokat a gépészmérnök és közgazdász hallgatóknak *Dokumentumismeret és Könyvtárhasználat* címmel.

Utolsó nagy ívű szakmai elképzelését a hazai könyvtári szervezet átalakításáról és lehetséges finanszírozásáról nyugállományba vonulása előtt, 1996-ban fejtette ki a *Könyvtári Figyelő* lapjain.

Zsidai József alkotó könyvtáros és jó vezető volt. Szakmai eredményei mellett emberi nagyságának, vezetői hozzáállásának méltatása sem maradhat el. Munkatársai szerették, becsülték. Emberséges volt, figyelt minden beosztottjára, szeretett beszélgetni velük, ismerte családi hátterüket, gondjaikat, örömeiket.

Nagy formátumú embert veszítettünk el személyében. Nyugodjék békében.

Burmeister Erzsébet